

Comisiwn Coedwigaeth Cymru
Forestry Commission Wales

Geirfa o Acronymau

Llywodraeth Cynulliad Cymru
Welsh Assembly Government

Geirfa o Acronymau

Addasiad	Mesurau at leihau bod yn agored i niwed oherwydd newid yn yr hin sawdd, e.e. bod yn fwy parod ar gyfer plâu a gwyntoedd, creu rhwyd weithiau coetiroedd, defnyddio coetiroedd ar gyfer rheoli llifogydd.
ABCh	Addysg Bersonol a a Chymdeithasol - rhan o gwricwlwm yr ysgol lle rhoddir pwyslais ar ddatblygiad personol myfyrwyr unigol yr ysgol yn hytrach na maes penodol o wybodaeth neu bwnc.
AGWE	Ystad Goetir Llywodraeth y Cynulliad - coetiroedd a reolir gan Gomisiwn Coedwigaeth Cymru sy'n berchen i Lywodraeth Cynulliad Cymru. Mae hyn yn cynrychioli 38% o goetiroedd Cymru.
Amnewidiad	Y defnydd ar ddeunyddiau, fel cynhyrchion coetir, yn lle (yn yr achos hwn) cynhyrchion eraill sy'n tarddu o danwyddau ffosil neu'n defnyddio tan wyddau ffosil i gael eu cynhyrchu.
Ardaloedd adfywio	Ardaloedd sy'n cael eu targedu i dderbyn adnoddau i gyflwyno mentrau integredig a chyffredinol er mwyn datblygu'r economi ac adfywio, yn enwedig os oes llawer o amddifadedd.
Ardaloedd Adfywio Strategol	Ardaloedd wedi'u dynodi gan Lywodraeth Cynulliad Cymru lle ceir canolbwyntio ar fentrau integredig, trawsbynciol wedi'u hanelu at ddatblygu ac adfywio economaidd.
ASNW	Coetir lled-naturiol hynafol yw coetir hynafol lle mae'r coed a'r llwyni yn lled-naturiol. Y rhain fel arfer yw'r coetiroedd pwysicaf ar gyfer bioamrywiaeth.
BAP	Mae Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth yn gynllun ar gyfer cynefin neu rywogaeth allweddol, er mwyn sefydlu beth yw'r ffactorau am eu dirywiad a'r gwaith sydd angen i'w hadfer. Cymeradwyir y cynlluniau cenedlaethol gan y Llywodraeth, ac maent yn ffurfio rhan o Gynllun Gweithredu Bioamrywiaeth cyffredinol y DU. Daeth yr impetws gwreiddiol ar gyfer y cynlluniau hyn o'r Cytundeb ar Amrywiaeth Fiolegol yn 1992.
BARS	Y System Adrodd ar Weithredu Bioamrywiaeth yw'r system adrodd ar gyfer Cynlluniau Gweithredu Bioamrywiaeth (BAPau) y DU, cenedlaethol, lleol a rhai gan gwmnïau, a'r Strategaethau a'r Cynlluniau Gweithredu Bioamrywiaeth ar gyfer pob un o'r pedair gwlad.
Bioamrywiaeth	Yr amrywiaeth o ecosystemau ac organebau byw (rhywogaethau), gan gynnwys amrywiad genetidd oddi mewn i rywogaethau.
BWW	Coetiroedd Gwell i Gymru yw'r cynllun grantiau coetiroedd a weinyddir gan Gomisiwn Coedwigaeth Cymru.
Cadwyn Gyflenwi	System o sefydliadau, pobl, technoleg, gweithgareddau gwybodaeth ac adnoddau sy'n ymwneud â symud cynnyrch neu wasanaeth o'r cyflenwr at y cwsmer.
Canolfan Ymchwil Amgylcheddol Cymru	Yn cydlynu ymchwil amgylcheddol yng Nghymru, er mwyn atgyfnerthu'r sail dystiolaeth ar gyfer Strategaeth Amgylcheddol Cymru. Mae'r Ganolfan yn hyrwyddo cydweithio rhwng darparwyr ymchwil mewn prifysgolion a sefydliadau ymchwil, a defnyddwyr ymchwil (y llywodraeth a'i hasiantaethau'n bennaf).

CCC	Mae Comisiwn Coedwigaeth Cymru yn gweithredu fel Adran Goedwigaeth Llywodraeth Cynulliad Cymru, sy'n gyfrifol am reoli'r 38 y cant o goetiroedd Cymru sydd ym mherchnogaeth y Cynulliad. Mae CCC yn rhoi cyngor, ar ran Llywodraeth Cynulliad Cymru, ar ddatblygu a gweithredu polisi coedwigaeth; yn annog rheolaeth gynaliadwy ar goetiroedd yn y sector preifat; yn gweinyddu grantiau; ac yn gyfrifol am waith rheoleiddio, gan gynnwys trwyddedu ar gyfer cwmpo coed ac ailblannu.
CCFG	Mae Grŵp Coedwigaeth Gorchudd Parhaol yn hyrwyddo gwaith sy'n trawsnewid planhigfeydd o'r un oed yn fforestydd strwythurol, gweledol ac amrywiol o ran bioleg lle caiff pren o safon ei gynhyrchu gan gadw at egwyddorion rheoli gorchudd parhaol. Mae CCFG yn aelod o ProSilva Europe, sef ffederasiwn o sefydliadau coedwigaeth sydd wedi ymrwymo i wella systemau coedamaeth 'agos at natur'.
CCGC	Cyngor Cefn Gwlad Cymru yw ymgynghorydd statudol y Llywodraeth ar gynnal harddwch naturiol, bywyd gwyllt a'r cyfle i fwynhau'r awyr agored yng Nghymru a'i dyfroedd mewndirol.
CDG	Cynllun Datblygu Gwledig Cymru 2007-2013 yw'r modd y bydd Llywodraeth Cynulliad Cymru yn cyflwyno gweithgareddau sy'n cefnogi'r cefn gwlad a chymunedau gwledig, gan annog rheolaeth gynaliadwy o amaethyddiaeth a'r amgylchedd.
CGGC	Mae Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru yn cynrychioli'r sector gwirfoddol yng Nghymru.
Chwarae Cymru	Y corff cenedlaethol ar gyfer chwarae gan blant yng Nghymru; elusen annibynnol a ariennir gan Lywodraeth Cynulliad Cymru. Ei nod yw bod yn eiriolwr dros chwarae plant a chynyddu'r ymwybyddiaeth a'r ddealltwriaeth o bwysigrwydd chwarae yn iechyd a lles plant.
CIPAG	Grŵp Cyngor Polisi Coedwigoedd ar Ymgysylltu â'r Gymuned - grŵp a sefydlwyd gan Gomisiwn Coedwigaeth Cymru, yn cynnwys 20 aelod ac sy'n cynrychioli croestoriad o'r sectorau cymunedol a choedwigaeth yng Nghymru. Cynhyrchodd ddau adroddiad: Ymgysylltu â'r Gymuned wrth Reoli Coetiroedd y Cynulliad, Rhagfyr 2005 ac Ymgysylltu â'r Gymuned mewn Coetiroedd nad ydynt yn gysylltiedig â'r Cynulliad, Gorffennaf 2006
CLILC	Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru , yn cynrychioli buddiannau awdurdodau lleol yng Nghymru. Mae'r tri awdurdod tân ac achub, y pedwar awdurdod heddlu a'r tri awdurdod parc cenedlaethol yn aelodau cyswllt.
CLRTAP	Confensiwn ar Lygredd Traws-ffiniau Pell-ehedol , un o bum cytundeb amgylcheddol a negodwyd gan UNECE. Nod y Confensiwn yw ceisio cyfyngu a, chymaint â phosibl, lleihau'n raddol ac atal llygredd awyr gan gynnwys llygredd awyr traws-ffiniau pell-ehedol. Mae pleidiau'n datblygu polisiau a strategathau i ymdrin â llygrwyr sy'n cael eu rhyddhau i'r awyr trwy gyfnewid gwybodaeth, ymgynghori, ymchwil a monitro.
Coedamaeth	Technegau edrych ar ôl coetiroedd a'u hadfywio, a chynaeafu'u cynhyrchion ffisegol.
Coedwigoedd	Yn gyffredinol, ardaloedd helaeth o dir wedi'u gorchuddio'n bennaf gan goed.

Coedwig Genedlaethol Cymru	Yr holl goetiroedd yng Nghymru, cyfanswm yr holl goetiroedd cyhoeddus a phreifat yng Nghymru, yn awr ac yn y dyfodol.
Coedwig Genedlaethol	Yr holl goetiroedd yng Nghymru, cyfanswm yr holl goetiroedd cyhoeddus a phreifat yng Nghymru, yn awr ac yn y dyfodol.
Coedwigaeth Gorchudd Parhaol	neu Reoli Fforestydd Agos at Natur - dyma drefn rheoli fforestydd lle cynhelir stoc sy'n tyfu'n barhaus gan leihau'r hyn sy'n effeithio ar dyfiant cylchredol.
Coetir	Tir lle bydd y cyflwr ecolegol dan ddylanwad cryf y canopi coed. Yn nhermau ystadegau gorchudd tir (yn y DU), diffinnir coetir ar hyn o bryd fel tir gyda choed lle byddai'r coed aeddfed yn gorchuddio mwy nag 20 y cant yn ôl arwynebedd. Gelwir darnau mawr o dir fel arfer yn goedwigoedd. Disgrifir unedau llai mewn amrywiaeth o dermau megis coetiroedd, coedydd, coedlannau a lleiniau cysgodi. Nid oes dim maint lleiafswm ar gyfer coetir.
Coetir brodorol	Coedwigoedd wedi eu gwneud yn bennaf neu'n gyfan gwbl o rywogaethau brodorol lleol.
Coetir hynafol	Safleoedd sydd wedi bod dan goed yn ddi-dor ers cyn 1600 OC.
Coetir lled-naturiol	Mae coetiroedd lled-naturiol wedi eu gwneud o goed a llwyni sy'n frodorol i'r safle yn bennaf, a heb fod yn amlwg wedi'u plannu (nid oes unrhyw goedwigoedd gwir 'naturiol' ar ôl yn y DU), felly maent yn ymddangos eu bod wedi codi'n bennaf o adfywio naturiol neu drwy dyfiant coedlan/tocbren o goed unigol wedi adfywio'n naturiol.
Cydcoed	dyma brosiect gwerth £16 miliwn a ariannwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru a'r Undeb Ewropeaidd drwy Amcan Un, yn cydweithio â chymunedau mewn coetiroedd lleol er mwyn cynyddu'r manteision cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol yn lleol.
Cynllun grant Camau Cyntaf	Cynllun grant cyfalaf (wrthi'n cael ei ddatblygu) yn canolbwyntio'n bennaf ar greu coetiroedd ar raddfa fechan, gyda rhai cyfleoedd cyfyngedig i amddiffyn a gwella rhai coetiroedd sydd eisoes yn bod.
Cynefin Agored	Cynefin lle nad oes unrhyw orchudd coed (neu lle mae gorchudd coed cyfyngedig) e.e. corysod, rhosydd a glaswelltir.
Cynefinoedd agored sydd â blaenoriaeth	Cynefinoedd nad ydynt yn goetiroedd a nodwyd fel rhai dan fygythiad ac sy'n destun Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth y DU. Mae'r rhain yn cynnwys gweundir uchel, gorgors, glaswelltir sur sych tir isel, dôl iseldir a glaswelltir calchog iseldir.
Cynefinoedd coetir â blaenoriaeth a chynfinoedd coetir brodorol â blaenoriaeth	Cynefinoedd coetir a nodwyd fel rhai dan fygythiad ac sy'n destun Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth y DU. Y cynfinoedd coetir â blaenoriaeth yng Nghymru yw coetir derw'r ucheldir; coetir ynn cymysg yr ucheldir; coetir gwlyb; coetir ffawydd; a choetir llydanddail cymysg yr iseldir.
Cynllun Gofodol Cymru	Cynllun 20 mlynedd ar gyfer datblygu cynaliadwy Cymru a luniwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru.
Cynaliadwyedd	Mewn ystyr gyffredinol, y gallu i gynnal proses neu gyflwr neilltuol yn ddiderfyn. Mae'r cysyniad o gynaliadwyedd yn gymwys i bob agwedd ar fywyd ar y Ddaear ac mae'n cael ei ddiffinio fel arfer mewn cyd-destunau ecolegol, cymdeithasol ac economaidd.

Cyngor Sgiliau Sector	sefydliad dan arweiniad cyflogwyr sy'n ymwneud â sectorau economaidd priodol .
Cynllun Gweithredu Pridd Cymru	Cydran o Strategaeth Amgylcheddol Llywodraeth Cynulliad Cymru, sy'n nodi camau i'w cymryd i amddiffyn a gwella priddoedd, a gyhoeddir yn 2010.
Cyswllt Ffermio	Cynllun gan Lywodraeth Cynulliad Cymru sy'n darparu cefnogaeth un-i-un noddedig, gwybodaeth, arbenigedd, yfforddiant a gwasanaethau ymgynghori i helpu i ddatblygu busnesau ffermydd.
Dalgylchoedd 'mewn perygl' o Flaenoriaeth	Dalgylchoedd afonydd lle mae risg uchel o lygredd.
Dysgu yn y Gwir Fyd Cymru	Corff partneriaeth sy'n cefnogi a hyrwyddo cyflwyno dysgu allan o'r ystafell ddosbarth.
Dinasyddiaeth fyd-eang	Y cysyniad o ddinasyddiaeth ar lefel fyd-eang gan gydnabod cyfrifoldebau rhywun nid yn unig at bobl eraill ond at y Ddaear ei hun. Mae a wnelo dinasyddiaeth fyd-eang â deall yr angen i ymdrin ag anghyfiawnder ac anghydraddoldeb, a bod â'r awydd a'r gallu i weithio'n weithredol i wneud hynny. Mae a wnelo hi â rhoi gwerth ar y Ddaear fel rhywbeth gwerthfawr ac unigryw, a diogelu'r dyfodol i'r rhai a ddaw ar ein holau.
Ecosystem	Rhyngweithrediad cymunedau o blanhigion ac anifeiliaid (gan gynnwys bodau dynol) gyda'i gilydd a chyda'r amgylchedd anfyw. Mae ecosystemau cytbwys yn sefydlog pan ystyrir hwy dros y tymor hir - cannoedd o flynyddoedd yn achos coetiroedd.
ECOSSE	Amcangyfrif Carbon mewn Pridd Organig – Atafael ac Allyriadau: prosiect a gyflawnwyd i asesu faint o garbon sydd mewn pridd organig yn Yr Alban a Chymru. Defnyddiwyd y data a gafwyd o'r prosiect i ddatblygu model ar gyfer pridd organig ECOSSE. Ariannwyd y prosiect gan Weithrediaeth Yr Alban a Chynulliad Cenedlaethol Cymru.
EHS	Gwasanaeth yr Amgylchedd a Threftadaeth - asiantaeth llywodraeth Gogledd Iwerddon sy'n diogelu a gwarchod yr amgylchedd naturiol ac adeiledig.
FR	Forest Research , sef asiantaeth dan Gomisiwn Coedwigaeth Prydain Fawr sy'n cynnig gwasanaethau ymchwil, datblygu a monitro i gefnogi coedwigaeth y DU, y Comisiwn Coedwigaeth a pholisïau Llywodraeth y DU a'r gweinyddiaethau datganoledig.
FSC	Cyngor Stiwardiaeth Coedwigoedd , sef corff rhyngwladol, anllywodraethol sy'n hyrwyddo rheoli cyfrifol ar goedwigoedd. Mae FSC yn cynnal cynllun ardystio coedwigoedd byd-eang sy'n caniatáu i gwsmeriaid adnabod, prynu a defnyddio cynhyrchion coed a choedwigoedd a gynhyrchir gan goedwigoedd a reolir yn dda.
FSW	Ysgol y Goedwig Cymru , sef sefydliad gwirfoddol sy'n cefnogi darpariaeth Ysgol y Goedwig yng Nghymru.

FUTUREforest	Prosiect Ewropeaidd INTERREG IV C sy'n edrych ar y ffyrdd gorau y gall coed a choetiroedd helpu i liniaru effeithiau newid yn yr hinsawdd. Mae'n bartneriaeth o 7 rhanbarth yn Ewrop, gan gynnwys Cymru, yn rhannu profiadau a syniadau ar reoli dŵr, bioamrywiaeth, amddiffyn pridd, peryglon naturiol, cynhyrchu coed a rheoli carbon. Nod FUTUREforest yw nodi bygythiadau, gwendidau a chryfderau coedwigoedd Ewrop, wrth iddynt fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd; datblygu technegau rheoli gorau i arwain y rheiny sy'n llunio polisiau a rhanddeiliaid.
FCA	Cymdeithas Contractio Coedwigaeth
FCGB	Comisiwn Coedwigaeth Prydain Fawr , yw adran y llywodraeth sy'n gyfrifol am amddiffyn ac ymestyn coedwigoedd a choetiroedd Prydain.
FEI	Menter Addysg y Goedwig , sef partneriaeth rhwng y sectorau coedwigaeth a phrosesu coed, amgylcheddwyr ac addysgwyr. Mae FEI yn anelu at gynyddu dealltwriaeth a gwerthfawrogiad, yn enwedig ymysg pobl ifanc, o botensial amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd coed, coetiroedd a choedwigoedd ac o'r cyswllt rhwng y goeden a chynhyrchion pren pob dydd. Mae FEI yn gweithio gyda phobl ifanc drwy ei rwydwaith cenedlaethol o grwpiau clwstwr lleol.
Fforymau Mynediad Lleol	Mae gan y 29 Fforwm Mynediad Lleol yng Nghymru ddyletswydd statudol dan Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 i gynnig cyngor, a thrafod gwella a rheoli mynediad gan y cyhoedd. Rhoddir ystyriaeth i fynediad hamdden o bob math, gan gynnwys cerdded, marchogaeth a beicio.
Fforwm Coetir i Ddysgu	Corff partneriaeth sydd â'r swyddogaeth o helpu i uchafsymio'r defnydd ar goetiroedd ar gyfer dysgu drwy lywio datblygiadau, gan sicrhau eu bod yn dilyn anghenion y gymuned sy'n dysgu ac yn gwneud y defnydd mwyaf effeithiol ar adnoddau cyfyngedig.
Fframwaith gwerthu coed tân	Y dull a ddefnyddir gan Gomisiwn Coedwigaeth Cymru i werthu coed tân.
Glastir	Cynllun rheoli tir newydd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru, a fydd yn cymryd lle 5 cynllun amaeth-amgylcheddol presennol yn 2012.
Grŵp Llywio Rhyng-galibradu	Gan weithio gydag UKTAG, mae'r grŵp llywio'n diffinio safonau ar gyfer yr amodau amgylcheddol a fydd yn pennu 'statws da' ar gyfer dŵr fel mesur ar gyfer y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr.
Gwasanaethau ecosystem	Term cyfunol ar gyfer yr adnoddau a'r prosesau niferus a gyflenwir gan ecosystemau naturiol, sydd o fudd i ddynolryw. Mae gwasanaethau ecosystemau yn wahanol i gynhyrchion a swyddogaethau ecosystem eraill oherwydd bod galw dynol am yr asedau naturiol hyn, ac mae llawer o astudiaethau wedi ceisio meintioli gwerth economaidd y gwasanaethau hyn. Maent yn cynnwys gwasanaethau cyflenwadau (fel bwyd, dŵr a choed); gwasanaethau diwylliannol (buddion hamdden, iechyd, aesthetiaid ac ysbrydol); gwasanaethau rheoleiddio (amddiffyn adnoddau dŵr a phridd; cynnig lloches, cysgod ac oeri, cloi carbon atmosfferig); a gwasanaethau cefnogi (ffurfio pridd a ffotosynthesis).

HEG	Sefydlwyd Grŵp yr Amgylchedd Hanesyddol yn 2004 i gynghori Llywodraeth Cynulliad Cymru ar gamau gweithredu a fydd er lles amgylchedd hanesyddol Cymru ac yn ei hyrwyddo. Mae'n nodi'n benodol beth yw'r materion strategol a'r blaenoriaethau ar gyfer gweithredu. CADW sy'n cadeirio a chynnig ysgrifenyddiaeth ac mae'r aelodaeth yn cynnwys Ymddiriedolaeth Ddinesig Cymru, CCGC a CLILC.
Hen goeden	Coeden sydd, oherwydd ei hoed mawr, ei maint neu'i chyflwr o werth diwylliannol eithriadol, oddi mewn i'r dirwedd ne ar gyfer bywyd gwyllt.
HNC/HND	Tystysgrif Genedlaethol Uwch/Diploma Cenedlaethol Uwch - cymwysterau yn ymwneud â gwaith sy'n canolbwyntio ar ddysgu trwy wneud.
Iechyd Cyhoeddus Cymru	Sefydlwyd Iechyd Cyhoeddus Cymru fel Ymddiriedolaeth GIG ar 1 Hydref 2009. Mae'n dod â'r sefydliadau a'r gwasanaethau canlynol at ei gilydd: Gwasanaeth Cofrestr a Gwybodaeth Anomaleddau Cynhenid (CARIS), Gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus Cenedlaethol Cymru (GICCC), Gwasanaethau Sgrinio Cymru - Sgrinio Cyn Geni Cymru, Bron Brawf Cymru, Sgrinio Coluddion Cymru, Sgrinio Serfigol Cymru, Sgrinio Clyw Babanod Newyddenedigol, Canolfan Iechyd Cymru, Uned Gwybodaeth ac Arolygaeth Canser Cymru (WCISU).
Lantra	Y Cyngor Sgiliau Sector ar gyfer diwydiannau amgylcheddol a diwydiannu'r tir sy'n gweithio gyda diwydiannau ar hyd a lled y DU.
Llwybrau Dysgu 14-19	Ymrwymiad i drawsffurfio'r ddarpariaeth ddysgu i holl bobl ifanc Cymru. Mae'n ymdrin â'r angen am ymagwedd fwy hyblyg a chytbwys at addysg rhai 14-19 oed.
Llwyth critigol	Mae llwyth critigol yn amcangyfrif i ba raddau y mae systemau naturiol yn cael eu hamlygu i lygrwyr lle nad yw effeithiau niweidiol sylweddol ar elfennau sensitif penodol o'r amgylchedd yn digwydd.
Llais y Goedwig	Wedi ei lansio'n ffurfiol yn Chwefror 2009 mae Llais y Goedwig yn gymdeithas sy'n cefnogi a chynrychioli coetiroedd cymunedol yng Nghymru.
JNCC	Cyd-bwyllgor Gwarchod Natur - JNCC yw'r corff cyhoeddus sy'n cynghori llywodraeth y DU a gweinyddiaethau datganoledig ar warchod natur yn y DU ac yn rhyngwladol.
LICC	Llywodraeth Cynulliad Cymru. Mae'r adrannau'n cynnwys: APADGOS - Adran Plant, Addysg a Dysgu Gydol Oes a Sgiliau DE&T - Adran yr Economi a Thrafnidiaeth DESH - Adran yr Amgylchedd, Cynaliadwyedd a Thai DRA - Yr Adran Materion Gwledig
MCPFE	Cynhadledd y Gweinidogion ar Warchod Coedwigoedd Ewrop - a elwir FOREST EUROPE hefyd, dyma broses polisi holl-Ewropeaidd ar gyfer rheoli coedwigoedd y cyfandir mewn ffordd gynaliadwy.
NGO	Corff Anllywodraethol - sefydliad a sefydlwyd yn gyfreithiol nad ydyw'n cynrychioli nac yn cymryd rhan mewn llywodraeth leol neu genedlaethol. Nid nod masnachol yw prif nod y grwpiau neu'r sefydliadau hyn. E.e. Coed Cadw.

NVQ	Cymwysterau Galwedigaethol Cenedlaethol - cymwysterau yn ymwneud â byd gwaith sy'n seiliedig ar gymhwysedd. Maent yn adlewyrchu'r sgiliau a'r wybodaeth sydd eu hangen i wneud gwaith yn effeithiol ac yn dangos bod gan yr ymgeisydd y cymhwysedd yn y maes gwaith dan sylw yn y fframwaith NVQ.
obs	mesur coed sy'n dal i sefyll - maint y coed gan gynnwys y rhisgl cyn caiff coeden ei thorri i lawr. Mynegir hwn mewn metrau ciwbig fel arfer.
OCN - Rhwydwaith y Coleg Agored	partneriaeth sy'n cynnwys sawl sefydliad gwahanol sy'n cynnig addysg a hyfforddiant ym mhob sector, gan gynnwys: awdurdodau lleol; ysgolion; colegau addysg bellach; prifysgolion; cyflogwyr; darparwyr hyfforddiant preifat; grwpiau cymunedol a gwirfoddol. Mae OCN yn cynnig cymwysterau hyblyg sy'n seiliedig ar gredydau.
Ôl troed carbon	Cynrychiolaeth o'r effaith y gall gweithgarwch dynol ei chael ar yr hinsawdd yn nhermau'r swm net o nwyon tŷ gwyr a gynhyrchir, fel arfer wedi eu mesur fel tunelli o garbon ar ffurf bod yn gyfwerth â charbon deuocsid.
PAWS	Mae Planhigfeydd ar Safleoedd Coetiroedd Hynafol yn gyn Goetiroedd Lled-naturiol Hynafol (ASNW) sydd fwy neu lai wedi eu hailblannu'n llwyr gyda rhywogaethau brodorol neu anffodorol, gan ddiraddio gwerth ecolegol y safle. Mae'r raddfa o golli bioamrywiaeth yn amrywio'n fawr yn ôl y rhywogaethau a blannwyd a'r rheolaeth ddilynol.
PEFC	Rhaglen Cefnogi Ardystio Coedwigoedd , sef sefydliad annibynnol, di-elw, anlywodraethol, sy'n hyrwyddo coedwigoedd a reolir yn gynaliadwy drwy ardystio trydydd parti annibynnol.
Plant!	Menter gan Lywodraeth Cynulliad Cymru i blannu coeden am bob baban newydd a phob plentyn a fabwysiedir yng Nghymru o 1 Ionawr 2008, gan helpu i greu Coedwig Genedlaethol Cymru o goed brodorol.
Partneriaeth adfywio strategol	Partneriaeth o gyrrff cyhoeddus, preifat ac o'r sector gwirfoddol sy'n gweithio gyda'i gilydd i wella lles cymunedau drwy welliannau cymdeithasol, ffisegol, economaidd ac amgylcheddol.
PSPFG	Grŵp Rhagolwg Cynhyrchu'r Sector Preifat (FCGB) o gynrychiolwyr a rheolwyr coetiroedd sy'n datblygu rhagolygon ar gyfer argaeledd coed i'r sector coetiroedd preifat.
Rhaglen Blaenau'r Cymoedd	Strategaeth adfywio 15 mlynedd a ddatblygwyd mewn partneriaeth gyda phum awdurdod lleol (Rhondda Cynon Taf, Merthyr Tudful, Caerffili, Blaenau Gwent a Thorfaen), a rhanddeiliaid lleol eraill i fynd i'r afael ag achosion craidd anweithgarwch economaidd a materion allweddol eraill yng nghyd-destun Cynllun Gofodol Cymru.
Rhagolwg cynhyrchu	Rhagolwg o'r coed sydd ar gael yn y sector cyhoeddus a phreifat.

Rheoli coedwig cynaliadwy	'Stiwardiaeth a defnydd ar goedwigoedd a thir coedwigoedd mewn ffordd, ac ar gyfradd, sy'n cynnal eu bioamrywiaeth, cynhyrchiant, gallu i adfywio, bywiogrwydd a photensial i gyflawni, yn awr ac yn y dyfodol, swyddogaethau ecolegol, economaidd a chymdeithasol perthnasol, ar lefelau lleol, cenedlaethol a byd-eang, ac nad yw'n achosi difrod i ecosystemau eraill'. (Ail Gynhadledd y Gweinidogion ar Amddiffyn Coedwigoedd yn Ewrop, Helsinki; 1993).
Rhestr adran 42	Wedi'i diffinio gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru dan Adran 42 Deddf yr Amgylchedd Naturiol a Chymunedau Gwledig 2006, hon yw'r rhestr derfynol o gynefinoedd a rhywogaethau sydd o'r pwys mwyaf i fioamrywiaeth yng Nghymru.
Rhestr Coedwigoedd Cenedlaethol	Arolwg cenedlaethol cyfnodol sy'n nodi gorchudd coetiroedd; coetiroedd yn ôl perchnogaeth; a choetiroedd yn ôl Math Deongledig o Goedwig. Cesglir ystod helaeth o wybodaeth megis rhywogaethau, oed a dwysedd stocio.
Rhywogaethau â blaenoriaeth a rhywogaethau coetir â blaenoriaeth	Rhywogaethau a nodwyd fel rhai dan fygythiad ac sy'n destun Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth y DU. Mae rhywogaethau coetir â blaenoriaeth yng Nghymru yn cynnwys y gwybedog mannog, telor y coed, y rugiar ddu, coch y berllan, y wiwer goch, y pathew a sawl rhywogaeth o ystlum.
Rhywogaethau brodorol	Rhywogaethau a gyrhaeddodd Gymru heb gymorth dynion yn ystod y coloneiddio ôl-rewlifol.
Rhywogaethau ymledol	Planhigion ac anifeiliaid anfrodorol nad oes eu heisiau sy'n effeithio er gwaeth ar y cynefinoedd maent yn eu meddiannu (yn economaidd, yn amgylcheddol neu'n ecolegol) yn aml er niwed i rywogaethau brodorol.
ROFI	Adennill ein Treftadaeth Angof , prosiect Amcan 1 i adfer planhigfeydd ar Safleoedd Hen Goetiroedd (PAWS) i goetiroedd brodorol.
ROWIP	Cynlluniau Gwella Hawliau Tramwy , y mae'n ofynnol i awdurdodau priffyrdd yng Nghymru eu cynhyrchu (dan Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000). Bwriedir i ROWIPau gwmpasu cyfnod o 10 mlynedd, gan ddarparu cynllun wedi'i flaenoriaethu ar gyfer gwella'r rhwydwaith hawliau tramwy lleol i bob defnyddiwr.
SEPA	Asiantaeth Gwarchod Amgylchedd Yr Alban - rheoleiddiwr amgylcheddol Yr Alban. Mae SEPA yn gorff cyhoeddus anadrannol sy'n atebol trwy Weinidogion Yr Alban i Senedd Yr Alban. Mae SEPA wedi bod yn cynghori Gweinidogion Yr Alban, busnesau wedi'u rheoleiddio, diwydiant a'r cyhoedd ar arfer da amgylcheddol am fwy na degawd.
Sefydliad Iechyd Gwledig	Elusen academaidd ar gyfer y DU gyfan sy'n gweithio i lywio, datblygu a hyrwyddo iechyd a lles pobl wledig a'u cymunedau trwy ymchwil a phrosiectau, addysg a hyfforddiant a dadansoddi polisïau.
SRF	Coedwigaeth Cylchdro Byr , sef amaethu coed sy'n tyfu'n gyflym am 8 - 20 mlynedd. Yn aml mae'r coed yn cael eu coedlannu.
SoDdGA	Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig , sef dynodiad cadwraeth yn enwi ardal ym Mhrydain a warchodir oherwydd ei fywyd gwyllt neu ei ddaeareg.

Taclo Tipio Cymru	Prosiect gan Lywodraeth Cynulliad Cymru, dan arweiniad Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru, i leihau tipio anghyfreithlon yn y tymor hir, trwy ymgysylltu â busnesau, addysg, gweithredu cymunedol, mesurau cyhoeddusrwydd wedi'u targedu a chamau gorfodi.
Tir Coed	Sefydlwyd Tir Coed ym 1999 gan gynghrair o sefydliadau cefn gwlad i hyrwyddo buddion coetiroedd ledled Cymru. Mae'r sefydliad wedi datblygu ochr yn ochr â blaenoriaethau Llywodraeth Cynulliad Cymru ym meysydd iechyd, cynhwysiant cymdeithasol ac addysg. Yn 2006, daeth Tir Coed yn elusen (rhif elusen 1115229).
Treeneration	cynllun peilot yn ymwneud â fforestydd mewn trefi. Fe gafodd ei gynnal rhwng 2003 a 2008 a Chomisiwn Coedwigaeth Cymru, Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Cyngor Sir y Fflint a Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam a dalodd amdano. Roedd y prosiect partneriaeth hwn yn ceisio nodi'r hyn oedd ei angen i blannu coed yn llwyddiannus mewn trefi ledled Cymru. Yn ymarferol, hyrwyddo manteision amgylcheddol, amlbwrpasedd a chost-effeithiolrwydd coed a choetiroedd oedd y prif nodau er mwyn i goed a choetiroedd gael mwy o ddefnydd mewn ardaloedd trefol. Mae'r adroddiad terfynol i'w weld yn: www.forestresearch.gov.uk/forestry/infd-6c3df
UKAWMN	Rhwydwaith Monitro Dŵr Asid y Deyrnas Unedig - wedi'i ariannu gan Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig, mae UKAWMN yn monitro effaith ecolegol dyddodiadau asid yn ardaloedd y DU y credir eu bod yn sensitif i asideiddio.
UKFS	Safon Coedwigaeth y DU , sef ymagwedd llywodraeth y DU at goedwigaeth gynaliadwy. Mae'n gosod ger bron y meini prawf a'r safonau ar gyfer rheolaeth gynaliadwy ar holl goedwigoedd a choetiroedd y DU.
UKNWHAP	Cynllun Gweithredu Cynefin Coetir Brodorol y DU
UKTAG	Grŵp Cynghori Technegol y Deyrnas Unedig - sy'n cefnogi gweithredu Cyfarwyddeb Fframwaith Dŵr y Gymuned Ewropeaidd (Cyfarwyddeb 2000/60/EC). Mae'n bartneriaeth asiantaethau amgylcheddol a chadwraeth y DU. Mae hefyd yn cynnwys partneriaid o Weriniaeth Iwerddon.
UKWAS	Safon Sicrwydd Coetir y DU , sef safon ardystio annibynnol ar gyfer cadarnhau rheolaeth coetir gynaliadwy yn y DU. Ar hyn o bryd UKWAS yw cydran ganolog y rhaglen ardystio coedwigoedd a reolir yn y DU gan y Cyngor Stiwardiaeth Coedwigoedd.
UNECE	Comisiwn Economaidd Ewrop y Cenhedloedd Unedig - un o bum comisiwn rhanbarthol y Cenhedlaethol Unedig. Ei brif nod yw hyrwyddo integreiddiad economaidd holl-Ewropeaidd. Mae UNECE hefyd yn gosod allan normau, safonau a chytundebau i hwyluso cydweithrediad rhyngwladol tu mewn i'r rhanbarth a thu allan iddo.
WBP	Mae Partneriaeth Bioamrywiaeth Cymru yn cynnig rôl arweinyddol a chyfeiriad arbenigol ar flaenoriaethau ar gyfer gweithredu ar fioamrywiaeth yng Nghymru.
WEL	Cyswllt Amgylchedd Cymru , sef y corff ambarél ar gyfer cyrff amgylcheddol, yw'r corff cyfryngu swyddogol rhwng y llywodraeth a'r sector amgylcheddol anllywodraethol yng Nghymru. Mae WEL yn rhwydwaith o gyrff amgylcheddol a chefn gwlad anllywodraethol, sydd â chylch gwaith Cymru gyfan yn bennaf.

WFBP	Partneriaeth Busnes Coedwigoedd Cymru , sef grŵp gwirfoddol o fusnesau a chyrrff eraill a sefydlwyd i gwrdd â'r amcan o ddatblygu iwydiannau cynnyrch coedwig o safon fyd-eang. Cred yr aelodau y bydd gweithgareddau ar y cyd a wneir gan y bartneriaeth yn cryfhau cystadleurwydd eu busnesau a'r sector coedwigaeth yn gyfan.
WT	Coed Cadw , sef elusen gadwraeth coetir fwyaf blaenllaw y DU.
Ysgol y Goedwig	Ymagwedd addysgol arloesol at chwarae a dysgu yn yr awyr agored. Athroniaeth Ysgol y Goedwig yw annog ac ysbrydoli unigolion o unrhyw oed drwy brofiadau awyr agored cadarnhaol rheolaidd. Mae Ysgolion y Goedwig ym Mhrydain wedi eu datblygu a'u haddasu o'r cysyniad gwreiddiol a roddwyd ar waith yn Sweden yn y 1950au a'i ddatblygu ar hyd a lled gwledydd eraill yn Llychlyn ac Ewrop.
Y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr	Darn sylweddol o ddeddfwriaeth gan y Comisiwn Ewropeaidd a luniwyd i atal ecosystemau dyfrol rhag dirywio ymhellach, i hyrwyddo'r defnydd cynaliadwy o ddŵr ac i leihau llygredd dŵr. Bydd yn darparu'r gyriant pennaf ar gyfer sicrhau rheolaeth gynaliadwy ar ddŵr yn y DU a'r Aelod-Wladwriaethau eraill.
Ymddiriedolaethau Archaeolegol	Mae'r pedair Ymddiriedolaeth Archaeolegol yng Nghymru yn cadw Cofnodion Amgylchedd Hanesyddol, ac yn ymwneud â pholisïau sy'n berthnasol i gadw, cofnodi, dehongli a chyflwyno archaeoleg, tirweddau hanesyddol a threftadaeth adeiledig Cymru.